

Numer
3(27)/2015
ISSN
2081-8033

Puls Regionu

LUBELSKI INFORMATOR UNIJNY

WYDARZENIE

**Ruszył konkurs dotacji
na przygotowanie programów rewitalizacji**

ROZMOWA NUMERU

**Tomasz Fulara, prezes zarządu MPK Lublin:
Dogoniliśmy Europę. Teraz pora ją prześcignąć**

STRONY EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO

Realizując projekt pamiętaj o wskaźnikach

STRONY EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Zainwestujemy w dzieci i rodziców

POLITYKA REGIONALNA

**Plan Zagospodarowania Przestrzennego,
czyli Lubelskie urządzimy lepiej**

Spis treści

Aktualności

[s. 4] Czy wiesz, że...

[s. 6]

Wydarzenie

[s. 6] Ruszył konkurs dotacji na przygotowanie programów rewitalizacji

[s. 8]

Rozmowa numeru

[s. 8] Tomasz Fulara, prezes zarządu MPK Lublin:
Dogoniliśmy Europę.
Teraz pora ją prześcignąć

Lubelski Informator Unijny „Puls Regionu”

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nakład: 3500 egz.

Wydawca: Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin

tel.: (81) 44-16-738, fax: (81) 44-16-740

drpo@lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl, www.facebook.com/rpow

Redakcja: Paweł Florek – Oddział Komunikacji RPO,

Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Współpraca: Oddział Komunikacji Społecznej Kancelarii Marszałka Województwa Lubelskiego, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, Departament Polityki Regionalnej, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie, MPK Lublin, Fundacja Biłgoraj XXI, Fundacja „OIC Poland” w Lublinie

Fotografie niepodpisane: www.istockphoto.com (str. 1 i 28)

Fotografie ze spisu treści: Marcin Tarkowski/Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, MPK Lublin, Fundacja Inicjatyw Menedżerskich w Lublinie, www.istockphoto.com

Okładka: Wystartował konkurs na przygotowanie lub aktualizację programów rewitalizacji. Ze środków unijnych na rewitalizację z poprzedniego Regionalnego Programu Operacyjnego skorzystało m.in. Miasto Lublin, realizując w sumie 4 projekty odnawiające przestrzeń publiczną
Źródło: www.istockphoto.com

Druk, skład i łamanie: PETIT Skład – Druk – Oprawa
Wojciech Guz i Wspólnicy Spółka Komandytowa
ul. Tokarska 13, 20-210 Lublin, tel.: (81) 744-56-59, fax: (81) 441-03-33
biuro@petit.lublin.pl, www.petit.lublin.pl

Pobierz elektroniczną wersję „Pulsu Regionu”. E-book znajdziesz na stronie www.rpo.lubelskie.pl w zakładce „Publikacje”

Twój pomysł, europejskie pieniądze

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Publikacja finansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013

Dobre praktyki

[s. 11] Szansa młodych na lepszą przyszłość

Strony Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

[s. 13] Realizując projekt pamiętaj o wskaźnikach

[s. 15] Wsparcie dla przedsiębiorców?

Pierwsze konkursy przed nami

Strony Europejskiego Funduszu Społecznego

[s. 17] Zainwestujemy w dzieci i rodziców

[s. 19] Kształcenie zawodowe w Regionalnym Programie Operacyjnym 2014–2020

[s. 21] Wyjść na prostą – innowacyjny EFS

Polityka regionalna

[s. 23] Plan Zagospodarowania Przestrzennego, czyli Lubelskie urządzimy lepiej

[s. 25] Fundusze Europejskie dla Polski i Lubelszczyzny

Fotogaleria

[s. 27] W Biłgoraju zobaczysz, jak żyło się na kresach

Latamy na potęgę

Blisko 30 tysięcy pasażerów skorzystało w październiku z usług Portu Lotniczego Lublin. Tym samym pobity został rekord z września. Wiele wskazuje na to, że 2015 rok będzie najlepszym w historii lubelskiego lotniska pod względem liczby odprawionych podróżnych.

W październiku port obsłużył 29 726 pasażerów. To niemal 400 osób więcej, niż w rekordowym do tej pory wrześniu. W ciągu 10 miesięcy tego roku lotnisko odprawiło już przeszło 210 tys. podróżnych. Jeśli mieszkańcy regionu nadal tak chętnie będą latać ze Świdnika jest pewne, że 2015 rok zakończy się najlepszym wynikiem biorąc pod uwagę liczbę odprawionych pasażerów w trzyletniej historii lotniska.

W 2013 roku port obsłużył 189 tys. podróżnych. W kolejnym roku ich liczba wyniosła 187 tys. Władze

Fot. Wojtek Korner/UMWL

lotniska zakładały, że w tym roku uda się odprawić ok. 230 tys. osób.

Aktualnie Port Lotniczy Lublin oferuje loty do Dublina, Londynu (Stansted i Luton), Glasgow, Doncaster-Sheffield, Brukseli-Charleroi, Oslo-Torp i Sztokholmu-Skavsta oraz Frankfurtu. Rejsy wykonuje trzech przewoźników: niemiecka Lufthansa, irlandzki Ryanair oraz węgierski WizzAir.

Kolejne gminy stawiają na energię odnawialną

eko-energia w gminie Konopnica i Jastków. To tytuł projektu złożonego wspólnie przez oba samorzady do Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013. Starania o środki unijne na odnawialne źródła energii zakończyły się sukcesem. W efekcie w Konopnicy co czwarty mieszkaniec korzysta z kolektorów słonecznych.

Instalacje solarne na dachach domów w gminach Konopnica i Jastków nie dziwią dzisiaj nikogo. Mieszkańcy chętnie korzystają z energii płynącej ze słońca i biomasy oszczędzając na rachunkach.

W gminie Konopnica zamontowano 564 zestawy kolektorów słonecznych do podgrzewania wody. - *Osiemdziesiąt pięć procent kosztu zestawu solarnego pokrywała dotacja z Regionalnego Programu Operacyjnego. Jeden procent dołożyliśmy z budżetu gminy, natomiast pozostałą część dopłacali mieszkańcy. Średnio wkład gospodarstwa domowego wahał się od 1100 do 1500 zł* – podkreśla Mirosław Żydek, wójt Gminy Konopnica.

Z kolei w gminie Jastków zainstalowano 300 kolektorów oraz 50 kotłów centralnego ogrzewania spalających biomasę. - *Zrobiliśmy ważny krok na drodze do poprawy jakości powietrza w naszej gminie. W ten sposób chcemy przekonać mieszkańców, że warto inwestować*

w alternatywne źródła energii, ponieważ dzięki nim możemy wspólnie chronić środowisko naturalne – wyjaśnia Teresa Kot, wójt Gminy Jastków.

Na realizację projektu samorzady pozyskały łącznie 6 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013. W nowym RPO środków na „zieloną energię” również nie zabraknie. - *Dotacje na odnawialne źródła energii cieszyły się dużą popularnością wśród gmin województwa lubelskiego. Były wydawane głównie na montaż kolektorów słonecznych do podgrzewania wody. Środki na ten cel będzie można otrzymać również z nowej edycji Regionalnego Programu Operacyjnego. Pierwszy konkurs zaplanowano w przyszłym roku* – informuje Artur Walaśek, wicemarszałek województwa lubelskiego.

Fot. Wojtek Lembryk/UMWL

Multimedialny przewodnik po Lokalnym Systemie Informatycznym 2014

Trwają pierwsze nabory unijnych wniosków w Regionalnym Programie Operacyjnym 2014-2020. Przyszłe projekty przyjmowane są tylko elektronicznie. Obsługuje je nowy system informatyczny. O tym, jak z niego korzystać dowiesz się z filmowych przewodników.

Wymóg cyfryzacji procesu ubiegania się o dofinansowanie forsowała Komisja Europejska. W unijnym rozporządzeniu z grudnia 2013 roku czytamy, m.in. że państwa członkowskie zapewniają, aby nie później niż do 31 grudnia 2015 roku każda wymiana informacji pomiędzy beneficjentami a instytucją zarządzającą, instytucją certyfikującą, instytucją audytową i instytucjami pośredniczącymi mogła być realizowana za pomocą systemów elektronicznej wymiany danych.

W odpowiedzi na te prawne wymogi powstał Lokalny System Informatyczny 2014. System umożliwia m.in. napisanie wniosku i wysłanie go do instytucji, która organizuje konkurs o dotacje. Instrukcja obsługi systemu dołączona jest do każdego konkursu.

Jednak, aby jeszcze bardziej ułatwić pracę z LSI, przygotowaliśmy kilka krótkich filmów instruktażowych, które krok po kroku wyjaśniają, jak korzystać

Fot. istockphoto.com

z systemu. Pokazują m.in.: co zrobić, gdy chcesz założyć Profil Zaufany w ePUAP 2, pomagają w tworzeniu konta w LSI, podpowiadają jak rozpocząć pisanie wniosku. Objasniają także przebieg procesu wysyłania go do właściwej instytucji.

Filmy znajdziesz w Przewodniku po Lokalnym Systemie Informatycznym 2014 na www.rpo.lubelskie.pl lub po zeskanowaniu kodu.

Ruszyły szkolenia w Departamencie Wdrażania EFS

W październiku zorganizowaliśmy pierwsze szkolenia poświęcone konkursom ogłoszonym w ramach działań 10.2 Programy typu outplacement i 12.3 Kształcenie ustawiczne w zakresie ICT i języków obcych. Lista chętnych do drugiego z nich została zamknięta w ciągu kilku godzin. W związku z faktem, że zainteresowanych było znacznie więcej, postanowiliśmy przeprowadzić drugą turę tych szkoleń.

Potencjalni beneficjenci mogli zapoznać się z Lokalnym Systemem Informatycznym (LSI 2014), generatorem

wniosków, specyfiką konkursów, kwalifikowalnością wydatków z uwzględnieniem z uwzględnieniem uproszczonych form rozliczania projektu. Na sali obecni byli także nasi eksperci, z którymi można było skonsultować swe wątpliwości indywidualnie.

Kolejne szkolenia będą organizowane każdorazowo po ogłoszeniu danego konkursu. Aby tego nie przegapić zachęcamy do zapisania się do newsletter'a Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020. Można to zrobić na stronie www.rpo.lubelskie.pl lub po zeskanowaniu kodu.

Fot. Adam Plejko/DW EFS

Ruszył konkurs dotacji na przygotowanie programów rewitalizacji

4 listopada 2015 roku władze Województwa Lubelskiego wspólnie z Ministrem Infrastruktury i Rozwoju ogłosiły konkurs dotacji na wsparcie gmin w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji. Wnioski będą przyjmowane do 31 grudnia br. Maksymalna wartość każdego z nich to 200 tys. zł.

W Polsce przez lata zaniedbywano spore części miast. Eksploatowano je, nie dają nic w zamian. Szacuje się, że 20% obszarów miast w Polsce jest zdegradowanych. Mieszka tam ok. 2 mln osób. Ważniejszy był rozwój nowych dzielnic, kosztem pozostałych, bardzo często przemysłowych terenów. Nie dziwi więc, że dzisiaj starsze obiekty i spore fragmenty miast wymagają większej uwagi. Muszą nadrobić zaległości, które powstawały nie przez kilka, czy kilkanaście ostatnich lat, ale przez całe dziesięciolecia. Ratunkiem jest rewitalizacja.

Pierwsza pomoc dla zaniedbanych fragmentów miast

– *Rewitalizacja jest procesem leczenia chorych części miast* – podkreśla Ewa Kipta z lubelskiego oddziału Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji i jednocześnie ekspert ds. rewitalizacji w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie. – *Nie można traktować jej tylko w kategoriach remontu lub renowacji. Niestety, właśnie tak jest najczęściej kojarzona* — dodaje. Zdaniem Kipy, rewitalizacja to proces, który trwa jednocześnie na kilku płaszczyznach, m.in. społecznej i gospodarczej. Dotyczy przywracania do życia tych dzielnic, czy obszarów, które dotknął kryzys. Nie dotyczy on wyłącznie budynków, ale także mieszkańców, którzy korzystają w nich lub w nich żyją. Remont lub modernizacja przestrzeni publicznych mogą być więc tylko jednymi z elementów przyszłych projektów rewitalizacyjnych. Równie ważne będzie wsparcie dla mieszkańców najbardziej zaniedbanych części miast i zachęcenie ich do włączenia się w zmienianie negatywnego wizerunku tych obszarów. – *Objawy degradacji dotyczą zarówno ludzi, jak i budynków, dlatego trzeba równoległe szukać rozwiązania problemów, z którymi się borykają* – zaznacza Kipta. Można to zrobić, m.in. pozyskując fundusze europejskie na projekty rewitalizacyjne. Przedtem, samorządy muszą jednak przygotować lokalne programy rewitalizacji, bez których otrzymanie tych środków nie będzie możliwe.

Zobacz więcej w zakładce „Rewitalizacja” na stronie www.rpo.lubelskie.pl

Rewitalizacja jest procesem leczenia chorych części miast

Umowa podpisana, pora na konkurs

7 października 2015 roku władze województwa, jako pierwsze w Polsce, podpisały umowę z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju na realizację projektu polegającego na wsparciu gmin w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji. Posiadanie tego dokumentu jest niezbędne w ubieganiu się o środki z funduszy europejskich na rewitalizację, m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego 2014–2020.

Podpisując umowę, Zarząd Województwa zapowiedział, że konkurs w którym o dotacje będą mogły ubiegać się samorządy z Lubelszczyzny, zorganizuje w listopadzie. – *Konkurs ogłosiliśmy 4 listopada, natomiast od 6 listopada przyjmujemy wnioski od gmin. Ten etap zakończy się na początku stycznia 2016 roku* – informuje Anna Krzyżanowska-Orlik z Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym w lubelskim Urzędzie Marszałkowskim.

Będą mogły wziąć w nim udział gminy miejskie i miejsko-wiejskie. Regulamin konkursu nie dopuszcza natomiast gmin wiejskich. – *Skala występowania zdegradowanych obszarów jest znacznie większa w miastach, niż na wsiach, dlatego ministerstwo zdecydowało, że w konkursie mogą wystartować wyłącznie samorządy miejskie i miejsko-wiejskie* – wyjaśnia Krzyżanowska-Orlik.

Jak wykorzystać dotację?

Pozyskane środki będzie można wykorzystać, m.in. na opłacenie ekspertów, którzy pomogą w opracowaniu lub aktualizacji lokalnego programu rewitalizacji. Dodatkowo gminy będą mogły skorzystać z pomocy Zespołu ds. rewitalizacji, który powołał Urząd Marszałkowski. Jego członkowie będą spotykać się z samorządami i udzielać bezpłatnych porad, m.in. jak przygotować wniosek o przyznanie dotacji w konkursie. Eksperti zespołu będą też doradzać gminom

► Miejska biblioteka, sala wystawowa, siłownia oraz fitness, zamiast starej kotłowni. Taką rolę pełni dzisiaj budynek po nie działającej kotłowni w Rejowcu Fabrycznym. To jeden z najlepszych przykładów wykorzystania środków unijnych na rewitalizację z poprzedniego Regionalnego Programu Operacyjnego

Fot. Wojciech Lembryk/UMWL

w trakcie opracowywania lub aktualizowania tych programów. – *Opracowane bądź zaktualizowane w ramach konkursu programy rewitalizacji muszą być zgodne z założeniami opisanymi w załączniku nr 1 do Regulaminu konkursu dotacji* – zaznacza Anna Krzyżanowska-Orlik.

Szacunki mówią, że wsparcie otrzyma ponad 40 gmin z województwa lubelskiego.

200 tys. zł na projekt

Maksymalna wartość projektu w konkursie to 200 tys. zł. Gminy, które pozyskają te pieniądze, będą musiały zabezpieczyć w swoich budżetach 10% wkład własny. Pozostała część będzie pochodziła ze środków dotacji celowej przekazanej przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Przygotowane przez gminy programy rewitalizacji lub ich aktualizacja zostaną ocenione przez Komisję konkursową, złożoną z członków Zespołu ds. rewitalizacji.

Wyniki w czerwcu 2016 roku

Aktualnie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym przyjmuje wnioski od gmin. Ten etap

konkursu potrwa do początku stycznia 2016 roku. Wniosek należy złożyć w kopercie, na której musi pojawić się pełna nazwa wnioskodawcy, jego adres oraz dopisek „Program rewitalizacji POPT”. – *We wnioskach gminy przedstawiają nam propozycje, jak będzie wyglądał proces przygotowania lub aktualizacji programów rewitalizacji w każdej z nich* – tłumaczy Anna Krzyżanowska-Orlik.

Następnie, wnioski przejdą ocenę, która zakończy się w czerwcu 2016 roku. Wówczas urząd ogłosi listę samorządów, które otrzymały dotację i podpisze z nimi umowę o dofinansowanie. Kolejnym krokiem będzie przygotowanie lub zaktualizowanie programów rewitalizacji. Gminy będą miały na to czas do lutego 2017 roku. Podobnie jak miało to miejsce w przypadku wniosków o dotację, także programy rewitalizacji zostaną zweryfikowane przez ekspertów Zespołu ds. rewitalizacji. W czerwcu 2017 roku poznamy gminy, których programy zostały ostatecznie zatwierdzone.

Paweł Florek

Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Konkurs jest współfinansowany w 85% ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 (POPT 2014–2020) oraz w 15% z budżetu państwa

Dogoniliśmy Europę. Teraz pora ją prześcignąć

O milionach złotych zainwestowanych w komunikację miejską, wzroście liczby pasażerów i ekologicznych autobusach rozmawiamy z Tomaszem Fularą, prezesem zarządu MPK Lublin

Jak fundusze europejskie przyczyniły się do rozwoju komunikacji miejskiej w Lublinie?

Ich wpływ na komunikację publiczną widać gołym okiem. Mówią o tym nie tylko mieszkańcy Lublina, korzystający z publicznego transportu, ale także osoby spoza naszego miasta. Na spotkaniach z przedstawicielami innych miast słyszę wiele pochlebnych opinii na temat zmian, jakie w ciągu ostatnich kilku lat zaszły w transporcie miejskim Lublina. Program modernizacji komunikacji miejskiej w stolicy województwa lubelskiego był chyba największym tego typu przedsięwzięciem w Polsce, dofinansowanym z funduszy unijnych w okresie 2007–2013. To spowodowało, że komunikacja publiczna w Lublinie zmieniła swoje oblicze. Zmienił się też obraz samego miasta.

Jakie były koszty tego programu?

Cały zintegrowany system komunikacji miejskiej kosztował ponad 520 mln zł. To ogromny wydatek dla miasta wielkości Lublina.

Wejźmy w szczegóły. Co udało się zrobić dzięki tym środkom?

Fundusze europejskie, które trafiły do komunikacji miejskiej, można podzielić na trzy projekty. Pierwszy i zarazem największy zrealizowało Miasto Lublin. Dotyczył

Trolejbus jest korzystniejszym rozwiązaniem niż autobus z silnikiem spalinowym, przede wszystkim z punktu widzenia ekologii

wymiany taboru, budowy nowej zajezdni dla trolejbusów oraz modernizacji dróg. Drugi projekt realizowała spółka MPK Lublin. Polegał on na unowocześnieniu podstacji prostownikowych trakcji trolejbusowej, stworzeniu

centrum zajmującego się sterowaniem tymi podstacjami i ich monitorowaniem oraz kupnie 30 nowych trolejbusów. Ostatnim projektem była inwestycja Zarządu Transportu Miejskiego w Lublinie, która poprawiła stan przystanków i zatok przystankowych. Dodatkowo w jej ramach powstał elektroniczny system informujący pasażerów o rzeczywistym czasie przyjazdu autobusu na przystanek.

Jednym z najbardziej palących potrzeb lubelskiej komunikacji była konieczność modernizacji podstacji zasilających trakcję, które pamiętały jeszcze lata 60. ubiegłego wieku. Dzisiaj to już zupełnie inna jakość.

Modernizacja podstacji prostownikowych poprawiła efektywność komunikacji trolejbusowej w kilku aspektach. Dyspozytor w centrum sterowania podstacjami na bieżąco obserwuje, m.in. stan sieci trolejbusowej w Lublinie. W praktyce, z jednego miejsca, może sterować całą infrastrukturą zasilającą sieć trolejbusową. Widzi, np. jakie skoki napięcia występują na poszczególnych odcinkach. W przypadku jakiegokolwiek awarii, może wyłączyć tylko te odcinki, na których ona wystąpiła. Dodatkowo w siedzibie MPK i w ZTM Lublin mamy mapy, na których widzimy położenie każdego pojazdu komunikacji miejskiej, w tym jego opóźnienia, przyspieszenia oraz prędkość. Ponadto, w momencie, gdy np. dochodzi do jakiegoś zdarzenia drogowego, taki monitoring umożliwi nam szybką reakcję, choćby podmianę pojazdów. Wszystko po to, aby pasażerowie nie odczuli dyskomfortu, zbyt długo czekając na autobus.

Ile nowych autobusów w sumie zasililo tabor MPK Lublin w ostatnich latach?

Kupiliśmy 100 nowych, niskopodłogowych autobusów 9-, 12- i 18-metrowych oraz 100 trolejbusów różnych marek. Większość z nich ma klimatyzację. Wszystkie są niskopodłogowe i przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych. Posiadają również monitoring i głosową informację pasażerską.

Komfort podróżowania i większe bezpieczeństwo powodują, że przybywa pasażerów komunikacji miejskiej w Lublinie

Fot. MPK Lublin

Widać, że Lublin stawia na ekologiczny transport, powiększając liczbę popularnych „trajtków”. W czym są one lepsze od tradycyjnych autobusów?

Trolejbus jest korzystniejszym rozwiązaniem niż autobus z silnikiem spalinowym, przede wszystkim z punktu widzenia ekologii. Ponadto sprawność silnika elektrycznego jest dwukrotnie wyższa niż jego spalinowego odpowiednika. To powoduje, że eksploatacja elektrycznego pojazdu jest tańsza. Dodatkowo za tym typem silnika przemawia cicha praca. Niemniej, do niedawna największą wadą „trajtków” było to, że każde odłączenie od trakcji lub brak prądu powodowały ich unieruchomienie. Teraz, także dzięki unijnemu wsparciu, mamy na swoim wyposażeniu pojazdy posiadające alternatywne źródło zasilania. To rozwiązuje problem ominięcia przeszkody lub kontynuowania jazdy bez konieczności podłączenia pojazdu do trakcji elektrycznej.

Eksploatujemy kilka marek trolejbusów. Ostatnio zamówiliśmy pojazdy z polsko-ukraińskiego konsorcjum URSUS-BOGDAN MOTORS, który jest nam szczególnie bliski, ponieważ siedziba URSUSA znajduje się w Lublinie. Pojazdy posiadają alternatywne źródło energii w postaci baterii. Użytkujemy też trolejbusy Solaris. Mają one albo baterie, albo agregaty prądotwórcze. Najstarsze egzemplarze tego producenta są pozbawione alternatywnego mechanizmu. Co ciekawe, niedawno do naszej floty dołączyły 18-metrowe „trajtki” tej firmy. Jesteśmy chyba jedynym miastem w Polsce, który ma tego typu pojazdy.

W Lublinie powstał autobus elektryczny. Jego prototyp jest testowany. Czy takie pojazdy sprawdzą się w komunikacji miejskiej?

Rynek motoryzacyjny idzie w kierunku upowszechniania pojazdów ekologicznych. Widzimy to w segmencie samochodów osobowych. Dokładnie ten sam trend jest obecny wśród marek produkujących i projektujących autobusy. Coraz więcej z nich oferuje tego typu pojazdy. Autobus

elektryczny może bez przeszkód funkcjonować w ruchu drogowym, będąc cichszym i emitującym mniej szkodliwych związków do atmosfery.

Z tych powodów MPK Lublin zdecydował się na współpracę badawczą z Politechniką Lubelską?

Projekt, który realizujemy z Politechniką Lubelską, polega na instalacji paneli fotowoltaicznych na dachach naszych autobusów. Z wyliczeń wynika, że tylko niewielka część energii wykorzystywanej przez autobus jest pozyskiwana z paliwa. Straty energii mogą wynosić w tym przypadku nawet 90%. Natomiast każdy promień światła padający na panel fotowoltaiczny jest wykorzystywany do tego, aby doładować akumulatory, co jednocześnie wpływa na zmniejszenie zużycia paliwa. To chyba jedyny taki projekt na skalę europejską. Wiem, że podobne przedsięwzięcie było realizowane w Stanach Zjednoczonych w Krzemowej Dolinie, ale wyniki badań nie zostały jeszcze opublikowane.

Czy poczynione inwestycje wpływają na wzrost liczby pasażerów?

Komfort podróżowania i większe bezpieczeństwo powodują, że przybywa pasażerów komunikacji miejskiej w Lublinie. Ostatnie badania pokazują, że w naszym mieście przewieźliśmy ponad 100 mln pasażerów. Co na przestrzeni 3 lat przyniosło 10% przyrost osób korzystających z publicznego transportu. Jest to przyzwoity wzrost, który łączymy właśnie z poprawą jakości komunikacji miejskiej. Z naszych wyliczeń wynika, że z komunikacji publicznej w Lublinie korzysta ok. 50% populacji miasta. Dla porównania w Warszawie ten odsetek wynosi ok. 70%. Oczywiście nie jest tak, że te osoby korzystają z komunikacji codziennie. Ujęte są tu również osoby, które sporadycznie wybierają miejski autobus zamiast samochodu. Dodam, że potencjał przewozowy Lublina wynosi 55 tys. osób w jednym czasie,

Lublin - przestrzeń zajęta przez **100** osób

Fot. MPK Lublin

► Jeden autobus zastępuje kilkadziesiąt samochodów. To dowód, że podróżowanie miejskim transportem ogranicza korki

tzn. że w jednym momencie moglibyśmy przewieźć tylu mieszkańców miasta wszystkimi naszymi pojazdami.

Z pewnością na tym nie koniec. Jak wyglądają plany rozwoju komunikacji publicznej w Lublinie?

W dalszym ciągu jesteśmy zainteresowani inwestowaniem w miejską komunikację. Chcielibyśmy kontynuować działania podjęte w latach 2007–2013, czyli pozyskać z nowych funduszy europejskich ok. 500 mln zł na rzecz dalszego rozwoju transportu publicznego. Mówiąc obrazowo, dzięki poprzednim środkom z Unii Europejskiej dogoniliśmy Europę pod względem komunikacji miejskiej. Natomiast przyszłe fundusze pomogą nam w tym, aby ją przegonić. Jest to realne zadanie, ponieważ w minionym okresie unijnej pomocy stan komunikacji w Polsce ogromnie się poprawił. Pokazuje to nie tylko nasz przykład, ale ten postęp widać także w innych miastach. Warto dodać, że poprawa komunikacji miejskich spowodowała, że społeczny i wizerunkowy odbiór miast przez ich mieszkańców również zmienił się na plus. Dlatego warto i należy korzystać z nowych środków, które napłyną do Polski i naszego

regionu, aby mieszkańcy częściej wybierali miejski autobus niż samochód, jadąc do pracy, szkoły, na uczelnię...

A propos, pamiętam zdjęcie, na którym widać ile samochodów może zastąpić jeden autobus.

To był nasz eksperyment. W standardowym, 12-metrowym autobusie, mieści się ok. 100 osób. Zdjęcie zestawiało właśnie taki typowy autobus z setką samochodów osobowych. Mieliśmy problem, żeby ustawić je w trzech rzędach na odcinku 200, 250 m wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia na wysokości budynku głównego Poczty Polskiej. W ten sposób chcieliśmy pokazać, że im więcej osób korzystających z komunikacji miejskiej, tym mniej korków, a co za tym idzie łatwiejsze i szybsze poruszanie się po mieście, bardziej ekologiczne i tańsze. Utrzymanie samochodu, biorąc pod uwagę tylko spalone paliwo, jest bardziej kosztowne niż, np. trzymiesięczny bilet okresowy na jedną linię. Dlatego zachęcam do tego, aby częściej decydować się na podróż miejskim autobusem.

Dziękuję za rozmowę.

Paweł Florek

Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Szansa młodych na lepszą przyszłość

► Konferencja upowszechniająca testowane idee

Fot. Fundacja Inicjatyw Menedżerskich w Lublinie

Inwestycje społeczne oraz projekty z obszaru kapitału ludzkiego stanowią ważną część złożonego mechanizmu jakim są programy regionalne. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego (RPO WL) na lata 2014–2020 planowanych jest szereg działań, które wzmocnią kadrowy i społeczny potencjał Lubelszczyzny.

RPO WL zakłada, m.in. wdrażanie działań z obszaru „włączenia społecznego”. Będą to projekty realizowane w ramach Działania 11.1 Aktywne włączenie. Ich celem będzie wzrost zatrudnienia oraz aktywny udział w życiu społecznym osób najbardziej oddalonych od rynku pracy. Nowością w tym okresie programowania są projekty kierowane do osób młodych zagrożonych marginalizacją społeczną i zawodową planowane do realizacji w ramach Działania 11.1 RPO WL. Młodzież to jedna z grup docelowych wskazana w Regulaminie konkursu Działania 11.1 ogłoszonego 30 września 2015 r. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, obok innych grup takich jak: osoby pozostające bez pracy i bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, niepełnosprawni oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Dobre praktyki wyznacznikiem nowego okresu programowania na lata 2014–2020

Aktualne standardy w obszarze projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

w znacznej mierze bazują na poprzednim okresie programowania, a dokładnie na doświadczeniach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013. W ubiegłych latach, w województwie lubelskim, z powodzeniem realizowane były podobne projekty, w tym oparty na potrzebach osób młodych innowacyjny projekt „Świat dobrej przyszłości” – doceniony przez Komisję Europejską oraz nagrodzony tytułem „Najlepsza inwestycja w człowieka” w ramach Konkursu Dobre Praktyki EFS.

Projekt „Świat dobrej przyszłości”, był nowatorską próbą poszukiwania skutecznych metod wczesnej interwencji socjalnej wobec wychowanków domów dziecka wywodzących się z rodzin patologicznych. Celem wypracowanego w ramach projektu mechanizmu, było ułatwienie młodzieży z grup „podwyższonego ryzyka” dobrego startu w dorosłe życie społeczne oraz zawodowe. Innowacyjność projektu polegała m.in. na zmianie dotychczasowego podejścia do procesu wychowawczego w domach dziecka. Wychowankom w wieku 15–18 lat, pochodzącym z rodzin patologicznych, w których często obecna była

► Warsztaty realizowane w ramach projektu

Fot. Fundacja Inicjatyw Menedżerskich w Lublinie

przemoc bądź uzależnienia, w ramach testowanego projektu pomagano odbudowywać poczucie własnej wartości i więzi społecznych.

Projekt testowany był przez prawie trzy lata w dwunastu placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie województwa lubelskiego. Wniósł on nową jakość do pracy wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych i procesu usamodzielniania się. W zastosowanej metodzie wychowawca był nie tylko opiekunem dziecka, ale przede

Szczegółowe informacje na temat naboru oraz sposobu składania wniosków w ramach Działania 11.1 Aktywne włączenie, można znaleźć na stronie www.rpo.lubelskie.pl/wup w zakładce „Wiadomości – Nabory/Konkursy”. Wpisz lub zeskanuj kod.

Instytucją odpowiedzialną za nabór i ocenę wniosków jest Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie.

wszystkim autorytetem i tutorem, który wspiera młodego człowieka na każdym etapie jego życia.

W efekcie realizacji projektu wśród wychowanków nastąpił wzrost umiejętności radzenia sobie z trudnościami, zaobserwowano też wyraźną poprawę motywacji do nauki. Nastąpiły zmiany w funkcjonowaniu społecznym młodzieży objętej wsparciem – wzrosła kultura zachowania wobec dorosłych, aktywne uczestnictwo w życiu grupy. Pojawiły się także pierwsze oznaki świadomego funkcjonowania emocjonowanego. Produktem finalnym projektu był podręcznik „Świat dobrej przyszłości. Innowacyjne metody i narzędzia pracy wychowawczej”, wykorzystywany do prowadzenia działań upowszechniających. Działania bazujące na doświadczeniach projektu zostały wykorzystane między innymi w realizacji przedsięwzięć dla wychowanków domów dziecka na Ukrainie i w Mołdawii.

Olga Zalewska

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Projekt „Świat dobrej przyszłości” zrealizowany został w ramach projektu innowacyjnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na podstawie umowy zawartej między Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie a Fundacją Inicjatyw Menedżerskich

Realizując projekt pamiętaj o wskaźnikach

► Po zrealizowaniu projektu warto sprawdzić, czy zakładane w nim wskaźniki zostały osiągnięte

Jednym z obowiązków beneficjenta środków europejskich jest osiągnięcie zakładanych w projekcie wskaźników. Za niewywiązanie się z tego obowiązku może grozić nawet obniżenie poziomu dofinansowania.

Wskaźniki to dane liczbowe ilustrujące stan po zakończeniu projektu. Dzieli się je na dwie grupy: wskaźniki produktu i rezultatu. Pierwszy dotyczy elementów projektu, które powstały w trakcie jego realizacji oraz w wyniku wydatkowania przyznanych środków. Przykładami wskaźników produktu jest, np. liczba zrealizowanych szkoleń, zakupionych maszyn lub długość zmodernizowanych dróg. Drugi rodzaj, czyli wskaźniki rezultatu, dotyczy efektów działań, które nastąpiły po zakończeniu projektu. Wskaźniki rezultatu informują o zmianach, które nastąpiły w wyniku wykonania projektu. Rezultatem może być, m.in. liczba osób korzystających ze szkoleń, liczba nowo utworzonych etatów bądź osób korzystających ze zmodernizowanej drogi.

Nie osiągasz wskaźników?

Możesz stracić część dofinansowania

Bez względu na typ wskaźnika, trzeba go osiągnąć i utrzymać przez okres trwałości. To jeden z wymogów, wpisanych do umowy o dofinansowanie projektu z Regionalnego Programu Operacyjnego. W przeciwnym razie beneficjent naraża się na obniżenie poziomu dofinansowania. – *To najdotkliwsza kara* – mówi Anna Syroka-Bojarczyk, kierownik Oddziału Kontroli w Departamencie Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w lubelskim Urzędzie Marszałkowskim.

Bez względu na typ wskaźnika, trzeba go osiągnąć i utrzymać przez okres trwałości. To jeden z wymogów, wpisanych do umowy o dofinansowanie projektu z Regionalnego Programu Operacyjnego

Wskaźniki można zmienić, ale...

Zaplanowane w projekcie wskaźniki można zmienić, zarówno na etapie jego realizacji oraz po jego zakończeniu. Gdy wskaźników rezultatu nie udało się osiągnąć do dnia złożenia wniosku o płatność końcową, beneficjent musi przedstawić oświadczenie o terminie, w którym osiągnięte wskaźniki rezultatu wymienione we wniosku o dofinansowanie. Termin ten nie może być jednak dłuższy niż rok od

zakończenia realizacji projektu. Po jego upływie beneficjent ma obowiązek udokumentowania osiągniętych wskaźników rezultatu.

Zmiany wartości lub liczby zakładanych w projekcie wskaźników produktu są możliwe wyłącznie po uzyskaniu zgody Urzędu Marszałkowskiego i wymagają aneksowania umowy o dofinansowanie.

W przypadku nieosiągnięcia przez beneficjenta wskaźników punktowanych – mających wpływ na ocenę projektu – projekt zostaje skierowany do ponownej oceny merytorycznej. – *Decydują o tym ustalenia kontroli, przeprowadzonej przez Urząd Marszałkowski. Procedura ponownej oceny merytorycznej przeprowadzana jest również, gdy w trakcie realizacji projekt uległ znacznej modyfikacji, tzn. gdy wskaźniki produktu lub wskaźniki rezultatu zostaną zmienione* – zaznacza Syroka-Bojarczyk.

Od kiedy liczy się czas utrzymania wskaźników rezultatu?

Trwałość rezultatów mierzona jest od daty ostatniej płatności dokonanej na rzecz beneficjenta w związku z projektem. – *Wyjątkiem jest wskaźnik EPC, dotyczący etatów, którego osiągnięcie liczone jest w ciągu 2 lat od momentu utworzenia etatu* – wyjaśnia kierownik Oddziału Kontroli.

Warto dodać, że okres trwałości wynosi 5 lat od dnia zakończenia finansowego etapu realizacji projektu (m.in. w przypadku samorządów) oraz 3 lat (w przypadku MŚP).

W RPO 2014–2020 po staremu

W nowym Regionalnym Programie Operacyjnym zasady dotyczące utrzymania trwałości rezultatów projektów nie zmieniły się. – *Uczulamy beneficjentów, aby pamiętali o obowiązku utrzymania rezultatów projektu przez 3 lub 5 lat, w zależności od tego, czy są firmą bądź np. samorządem lokalnym* – podkreśla Anna Syroka-Bojarczyk.

Można osiągnąć więcej

W poprzednim RPO można znaleźć przykłady samorządów, którym udało się uzyskać większe wartości wskaźników rezultatu od tych zaplanowanych w umowie o dofinansowanie. Gmina Potok Górny osiągnęła wskaźnik dotyczący zaoszczędzonej energii na poziomie 116%, zaś Gmina Kock w ponad 105% zrealizowała wskaźnik liczby osób podłączonych do zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej.

Paweł Florek

Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Wsparcie dla przedsiębiorców? Pierwsze konkursy przed nami

► Współpraca przedsiębiorców i naukowców może zaowocować powstaniem nowych i innowacyjnych produktów, które później przyniosą zysk

Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie już pod koniec grudnia bieżącego roku planuje ogłosić nabory wniosków o dofinansowanie na projekty w zakresie inteligentnych specjalizacji. Przedsiębiorcy z Lubelszczyzny będą mogli aplikować o środki w ramach Działania 1.2 Badania celowe oraz Działania 1.3 Infrastruktura badawczo-rozwojowa w przedsiębiorstwach. Jest to wyjątkowa szansa dla inwestorów, by zaczęli zarabiać poprzez wykorzystanie polskich jednostek naukowo-badawczych.

Współpraca biznesu i nauki

Nowa perspektywa unijna na lata 2014–2020 stawia na realną współpracę biznesu i nauki. Istotą projektów badawczo-rozwojowych (B+R) są tzw. eksperymentalne prace rozwojowe i badania przemysłowe, które stanowią fundament dofinansowania unijnego dla przedsiębiorców w ramach regionalnego programu operacyjnego. Celem wsparcia ww. współpracy ma być opracowanie innowacyjnego produktu, ulepszenie technologii wytwarzania danego produktu czy też sposobu świadczenia usługi. Takiego typu rozwiązania stosują przede wszystkim duże firmy. Dotacje unijne mają na celu stworzyć taką możliwość również małym i średnim przedsiębiorstwom.

Pieniądże na badania celowe

Pierwsze działanie, które powinno zainteresować przedsiębiorcę szukającego wsparcia naukowego to Działanie 1.2 Badania celowe. Wsparcie skierowane jest do inwestorów, którzy chcą zwiększyć swój innowacyjny potencjał. Dofinansowanie w ramach ww. działania obejmuje projekty polegające na opracowaniu nowych produktów, usług czy procesów poprzez wdrożenie wyników badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych. Głównym celem jest stymulowanie współpracy na płaszczyźnie między sferą gospodarki a nauki. Przewidziana pomoc będzie miała charakter kompleksowy, tzn. swoim zakresem obejmie również finansowanie linii pilotażowych jak i działania związane z wczesną walidacją produktów. Na ten cel przeznaczono blisko 115 mln zł.

Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R

Drugi z programów, w którym do wykorzystania będzie ponad 76 mln zł, zakłada realizację przedsięwzięć dotyczących stworzenia lub rozwoju zaplecza badawczego przedsiębiorstw. Koszty kwalifikowane w ramach tego działania obejmą m.in. zakup środków trwałych takich jak aparatury czy urządzenia laboratoryjne oraz wartości niematerialne i prawne, tj. licencje na oprogramowania, prawa autorskie, na bazie których będą prowadzone badania. Poprzez inwestycje w specjalistyczną infrastrukturę, przedsiębiorstwa zwiększą swoją konkurencyjność, poszerzą ofertę, a odbiorcy zyskają łatwy dostęp do badań w regionie. – *Po raz pierwszy te projekty będzie można realizować w partnerstwie. Firmy starające się o dofinansowanie będą mogły posiadać wspólną*

bazę badawczą. Może to być też np. współpraca z uczelnią – wyjaśnia dyrekcja Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie.

Celem konkursów jest pobudzenie współpracy między gospodarką a nauką

Nabór wniosków

Wybór projektów o dofinansowanie przeprowadzany będzie w trybie konkursowym. Ogłoszenia o konkursie należy szukać na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl oraz na portalu Funduszy Europejskich. Na co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków LAWPA udostępni wszystkie dokumenty niezbędne do prawidłowego przygotowania wniosku o dofinansowanie. Czas trwania naboru wniosków o wsparcie finansowe dla przedsiębiorców nie będzie mógł trwać dłużej niż 100 dni kalendarzowych licząc od dnia jego ogłoszenia.

W porównaniu do poprzedniej perspektywy nowością będzie sposób aplikowania o środki. Wniosek o dofinansowanie wraz ze wszystkimi wymaganymi załącznikami składany będzie przez potencjalnych beneficjentów tylko i wyłącznie w wersji elektronicznej, sporządzonej oraz przesłanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego LSI2014. Dokumenty złożone w innej formie nie będą poddawane weryfikacji.

Szkolenie z wypełniania wniosku o dofinansowanie

Przed rozpoczęciem pierwszych naborów wniosków w ramach Nowej Perspektywy na lata 2014–2020 Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie zapowiedziała przeprowadzenie szkoleń z poprawnego wypełniania wniosku o dofinansowanie dla przedsiębiorców zainteresowanych aplikowaniem na ww. działania. Szczegółowe informacje można uzyskać w Punkcie Kontaktowym RPO WL w LAWPA przy ul. Wojciechowskiej 9a w Lublinie, pod nr tel. (81) 462 38 12 lub (81) 462 38 31, bądź drogą elektroniczną wysyłając e-mail pod adres info.lawpa@lubelskie.pl.

Sylwia Szczesna

Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie

Zainwestujemy w dzieci i rodziców

– W listopadzie ogłosiliśmy dwa konkursy, dzięki którym powstaną nowe miejsca dla dzieci w żłobkach i przedszkolach. Na pomoc służącą aktywizacji zawodowej będą mogli także liczyć ich rodzice i opiekunowie – mówi Iwona Nakielska, dyrektor Departamentu Wdrażania EFS UMWL. Łączna kwota pomocy to 50 mln zł.

Konkursy dotyczą działań 9.4 *Godzenie życia zawodowego i prywatnego* oraz 12.1 *Edukacja przedszkolna*. Zostały ogłoszone w listopadzie, jednak biorąc pod uwagę 30-dniowy okres „karencji”, wnioski będzie można zacząć składać w grudniu.

Przedszkola wspieraliśmy już w Programie Kapitał Ludzki, teraz pomocą obejmujemy także dzieci poniżej 3. roku życia. Dofinansowaniem w tym zakresie zamierzamy objąć przedsięwzięcia zwiększające dostęp do opieki nad dziećmi w postaci żłobków i klubów dziecięcych, jak również programy aktywizacji zawodowej dla ich rodziców i pełnoprawnych opiekunów.

– Programy te obejmą m.in. poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże i praktyki, szkolenia podnoszące lub zmieniające kwalifikacje, połączone także z praktyką zawodową u pracodawcy – mówi dyrektor Nakielska. Będzie to także subsydiowane zatrudnienie i wsparcie adaptacyjne pracownika, który uzyskał zatrudnienie w jego ramach, jak też osób odbywających staż czy praktykę zawodową.

Jakie projekty będzie można realizować w zakresie działania 12.1? Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3–4 lat oraz rozszerzenie oferty o zajęcia wyrównawcze i zwiększające

► Dzieci z przedszkola nr 18 w Lublinie korzystają z tablicy interaktywnej sfinansowanej ze środków EFS

Fot. Adam Piejko

kompetencje społeczne. Dodatkowo możliwy będzie również zakup specjalistycznego sprzętu i pomocy dydaktycznych do rozpoznawania potrzeb, wspomagania rozwoju, a także prowadzenia terapii dzieci. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszczalne będą także szkolenia dla nauczycieli wychowania przedszkolnego. Działania te jednak mogą mieć wyłącznie charakter uzupełniający.

– Beneficjentami w ramach działania 9.4 mogą być jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, osoby prawne i jednostki organizacyjne bez osobowości prawnej, osoby fizyczne, które prowadzą działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych, oraz organizacje pozarządowe – dodaje Nakielska.

W przypadku przedszkoli będą to:

- » podmioty uprawnione do prowadzenia edukacji przedszkolnej, tj. publiczne i niepubliczne przedszkola lub inne funkcjonujące formy wychowania przedszkolnego i ich organy prowadzące,
- » inne podmioty we współpracy z ww.

50 mln zł

tyle środków będzie można pozyskać m.in. na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach i żłobkach

Maksymalny odsetek dofinansowania wydatków kwalifikowalnych (środki UE + budżet państwa czy inne) wynosi dla działania 9.4–95% i dla 12.1–85%, tak więc wkład własny to odpowiednio 5 i 15%, poza projektami objętymi pomocą publiczną. Minimalna wartość pro-

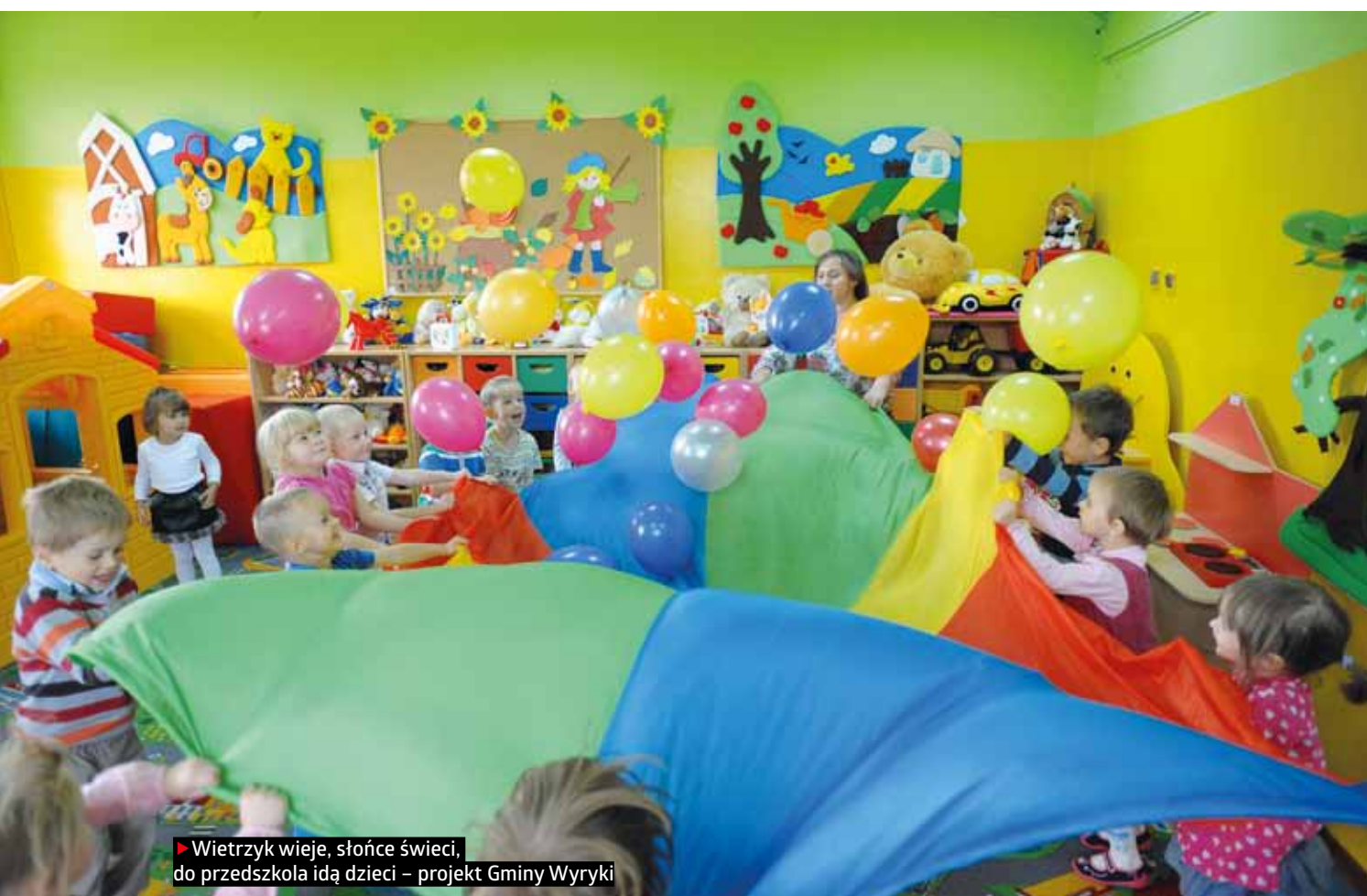
jektu w obu przypadkach wynosi 100 tys. zł. Na żłobki zaplanowaliśmy 30 mln, na przedszkola 20 mln zł (UE+BP lub inne).

– W krótkim czasie po ogłoszeniu każdego konkursu, a zazwyczaj jeszcze przed naborem wniosków, organizujemy szkolenia przygotowawcze dla potencjalnych beneficjentów zainteresowanych uzyskaniem dofinansowania swoich projektów. Podczas tych spotkań na sali obecni są również eksperci, z którymi indywidualnie można omówić pojawiające się wątpliwości – informuje dyrektor Departamentu Wdrażania EFS.

Ogłoszenia o szkoleniach publikujemy na stronie www.rpo.lubelskie.pl. Pojawiają się także w newsletterze. Zachęcamy do przeglądania i zapisania się.

Adam Piejko

Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego

► Wietrzyk wieje, słońce świeci, do przedszkola idą dzieci – projekt Gminy Wyryki

Fot. Przemysław Gąbka

Kształcenie zawodowe w Regionalnym Programie Operacyjnym 2014–2020

W perspektywie 2014–2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 (RPO WL) wsparcie kształcenia zawodowego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) będzie realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10iv w Osi Priorytetowej 12 Edukacja, kwalifikacje i kompetencje, Działanie 12.4 Kształcenie zawodowe. Przewiduje się zarówno dofinansowanie projektów w zakresie kształcenia zawodowego w formach szkolnych, jak również wsparcie kształcenia zawodowego osób dorosłych.

Jakie działania są możliwe do realizacji?

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (SZOOP) w Działaniu 12.4 – w pierwszym ze wskazanych powyżej zakresów – umożliwi realizację projektów zakładających współpracę szkół i placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami (m. in. poprzez realizację działań ukierunkowanych na wspólne przygotowywanie programów nauczania, organizację wysokiej jakości zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i staży) oraz współpracę ze szkołami wyższymi. Ta ostatnia ma na celu zwiększenie dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii oraz możliwość aktualizowania przez nauczycieli zawodu swojej wiedzy, jak również nabycie możliwości uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej. Działanie 12.4 przewiduje również wdrażanie nowych, innowacyjnych form nauczania zawodowego, jak również realizację dodatkowych zajęć specjalistycznych umożliwiających uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności zawodowych. Uczniowie szkół prowadzących kształcenie zawodowe będą mogli również uzyskać wsparcie w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy. Powyższym działaniom towarzyszyć będzie wyposażenie pracowni przedmiotów zawodowych, co znacząco podniesie jakość realizowanych przedsięwzięć. Nowością jest możliwość realizacji przez Instytucję Zarządzającą RPO WL programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych (typ projektu nr 1 lit. g w SZOOP realizowany w trybie pozakonkursowym). Ponadto, szkoły bądź placówki prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie prowadzonego przez nie nauczania w oparciu o podstawę programową kształcenia ogólnego oraz ich uczniowie będą mogli skorzystać ze wsparcia w ramach Działania 12.2 Kształcenie ogólne (w ramach odrębnego projektu).

Wsparcie w ramach Działania 12.4 to również działania na rzecz osób dorosłych polegające na organizacji i prowadzeniu dlań kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych. W tym przypadku stworzono również możliwość potwierdzania kwalifikacji w zawodzie poprzez odpowiednie egzaminy.

Uczniowie szkół prowadzących kształcenie zawodowe będą mogli również uzyskać wsparcie w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy

Kto będzie mógł skorzystać ze wsparcia?

Grupą docelową projektów realizowanych w ramach Działania 12.4 będą uczniowie, wychowankowie i słuchacze szkół oraz placówek prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), młodociani pracownicy, nauczyciele zawodu, instruktorzy praktycznej nauki zawodu, słuchacze kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych oraz innych kursów umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, osoby uprawnione do przystąpienia do egzaminu zawodowego oraz pracodawcy.

Wnioskodawcami mogą być podmioty, które mogą realizować kształcenie zawodowe oraz ich organy prowadzące lub inne podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych <nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub

► Nowoczesne kadry budowy szerokopasmowej sieci Polski wschodniej. Projekt Stowarzyszenia Inicjatyw Samorządowych

Fot. Przemysław Gąbka

oświatową na podstawie przepisów odrębnych>) we współpracy z ww. bądź podmioty, które mogą organizować i prowadzić kwalifikacyjne kursy zawodowe, zgodnie z ustawą o systemie oświaty – w zależności od typu realizowanego projektu.

Jak zorganizowane będą nabory?

Nabory wniosków o dofinansowanie zostaną zorganizowane zgodnie z harmonogramem konkursów na 2016 r., który można pobrać ze strony www.rpo.lubelskie.pl. Harmonogram obejmie również orientacyjną kwotę dofinansowania ze środków publicznych, przewidzianą w ramach

Priorytetowo będzie traktowane wsparcie powiązane z inteligentnymi specjalizacjami regionu wskazanymi w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego oraz sektorami szybkiego wzrostu

poszczególnych konkursów. Podstawowym trybem wyboru projektów będzie tryb konkursowy (za wyjątkiem programów pomocy stypendialnej, o których mowa powyżej). Łączne dofinansowanie na programy kształcenia zawodowego w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv w całej perspektywie finansowej 2014–2020 wyniesie: z EFS – 74,6 mln euro (85% dofinansowania) oraz blisko 4,4 mln euro z budżetu państwa. Wymagany będzie wkład własny (zgodnie z SZOOP bądź kryteriami formalnymi specyficznymi zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący). Priorytetowo będzie traktowane wsparcie powiązane z inteligentnymi specjalizacjami regionu wskazanymi w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego oraz sektorami szybkiego wzrostu. Przewiduje się również realizację działań we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w ramach Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE): Mielecką SSE, Starachowicką SSE, Tarnobrzeską SSE (w formie konkursu dedykowanego).

Szczegółowe informacje w zakresie wsparcia kształcenia zawodowego oraz ogłaszanych konkursów znajdują się na stronie www.rpo.lubelskie.pl.

Ewa Pachowska-Kurzepa
Departament Wdrażania EFS

Wyjść na prostą – innowacyjny EFS

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” z siedzibą w Lublinie w ramach projektu „Wyjść na prostą” wypracowała innowacyjny model współpracy na rzecz osób opuszczających zakłady karne.

Na metodę składa się:

- » Produkt A: *Model współpracy przedsiębiorstw z OPS, PCPR, urzędem pracy, NGO, kuratorami sądowymi i Zakładami Karnymi w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób opuszczających zakłady karne;*
- » Produkt B: *Program szkolenia dla pracowników działów personalnych przedsiębiorstw i kadry zarządzającej oraz Podręcznik dla pracodawców w zakresie zatrudniania osób opuszczających zakłady karne;*
- » Produkt C: *Program wspólnych szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej, NGO, służb więziennych i kuratorów sądowych wraz ze wskazówkami metodycznymi do jego realizacji.*

Złożoność problemów osób opuszczających zakłady karne wymaga ich kompleksowego rozwiązania, stworzenia systemu, który umożliwiłby im wejście na rynek pracy oraz poradzenia sobie z szeregiem kłopotów natury społecznej oraz psychicznej, takich jak: relacje rodzinne, warunki materialno-bytowe, radzenie sobie z agresją i stresem, umiejętność organizowania dnia i zarządzania czasem oraz przywrócenie wiary w siebie. Tak szerokie potraktowanie problematyki pomocy postpenitencjarnej wymusza współdziałanie pomiędzy jednostkami penitencjarnymi, sądową służbą kuratorską, jednostkami pomocy społecznej i instytucjami rynku pracy.

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” z siedzibą w Lublinie opracowując produkty finalne w ramach projektu „Wyjść na prostą” w postaci kompleksowego systemu działań związanych z aktywizacją społeczno-zawodową osób opuszczających zakłady karne, opierającego się na współpracy przedsiębiorców, urzędów pracy, ośrodków pomocy społecznej, kuratorów sądowych, zakładów karnych oraz środowiska organizacji pozarządowych wychodzi naprzeciw tym problemom. Produkty projektu mają m.in. na celu niwelowanie problemu jakim jest niewystarczająca współpraca między instytucjami udzielającymi pomocy postpenitencjarnej, które proponują rozwiązania indywidualne – zgodnie z podziałem kompetencyjnym, a nie rozwiązania systemowe.

Projekt wpłynie na lepszą współpracę między instytucjami udzielającymi pomocy postpenitencjarnej

Głównymi użytkownikami Produktu A będą instytucje i organizacje działające w obszarze świadczenia usług oraz udzielania pomocy i wsparcia osobom opuszczającym Zakłady Karne i ich rodzinom, starostwa powiatowe, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy. Użytkownicy otrzymali gotowy i przetestowany model działania, który charakteryzuje się połączeniem pracy kilku organizacji w partnerstwo. Inne korzyści z tytułu użytkowania produktu to m.in.: efektywna wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy partnerami rynku pracy, efektywniejsze wykorzystanie posiadanych zasobów ludzkich, instytucjonalnych i finansowych, a także wypracowanie mechanizmów współpracy. Model nie wiąże się z wysokimi kosztami wdrażania, ponieważ bazuje na zasobach partnerów zaangażowanych w jego realizację (kadrowych, lokalowych, materiałowo-dydaktycznych itp.). Wszyscy pracownicy instytucji, organizacji oddelegowani do pracy w ramach modelu wykonują

Lider projektu:

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” z siedzibą w Lublinie
ul. Gospodarcza 26
20-213 Lublin
www.oic.lublin.pl

Partnerzy projektu:

Powiat Włodawski
Al. J. Piłsudskiego 24, 22-200 Włodawa
Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu we Włodawie
Al. J. Piłsudskiego 41, 22-200 Włodawa
Cech Rzemiosł i Przedsiębiorczości we Włodawie
ul. Kościelna 16, 22-200 Włodawa

wyść
na prostą

Komponent A 1 – Instrukcja użytkowania modelu

Model współpracy

przedsiębiorstw
z OPS, PCPR, urzędem pracy,
NGO, kuratorami sądowymi
i zakładami karnymi
w zakresie aktywizacji
zawodowej i społecznej osób
opuszczających zakłady karne

Janusz Dubajka
Anna Dyś
Artur Nowosad
Anna Ostasz
Marzena Słotwińska-Kanar
Karol Tarkowski

► Model działania dla użytkowników komponentu A1

powierzone im zadania w ramach obowiązków służbowych. W organizacji przedsięwzięcia dużą rolę odgrywa Lider Partnerstwa np. Starostwo Powiatowe, które ma możliwość zaplanowania kosztów na realizację działań związanych z działalnością modelu na terenie powiatu.

Użytkownikami produktu B mogą być przedsiębiorcy, właściciele firm, pracownicy działów personalnych oraz kadra zarządzająca. Otrzymali oni konkretną odpowiedź, w jaki sposób – oprócz zatrudniania byłych skazanych – przedsiębiorcy mogą się zaangażować w pomoc im. Materiał dostarcza też wiedzy na temat barier wewnętrznych i zewnętrznych, jakich doświadcza były skazany po wyjściu z więzienia oraz na temat ekonomicznych aspektów związanych z zatrudnieniem byłych osadzonych.

Złożoność problemów osób opuszczających zakłady karne wymaga ich kompleksowego rozwiązania i stworzenia systemu, który umożliwiłby im wejście na rynek pracy oraz poradzenie sobie z szeregiem problemów społecznych i psychicznych

Produkt C skierowany jest do przedstawicieli różnych instytucji oraz organizacji pozarządowych (pracownicy GOPS/MOPS, NGO, doradcy zawodowi i pośrednicy pracy z PUP, kuratorzy sądowi, osoby pracujące w zakładzie karnym), działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne. Programy szkoleń opracowane w ramach produktu B i C w porównaniu z podobnymi produktami, oferowanymi na rynku szkoleń są tańsze, ponieważ trener otrzymuje darmowy, gotowy produkt wraz ze scenariuszem i przykładowymi materiałami szkoleniowymi do wykorzystania podczas prowadzonego przez siebie szkolenia. Produkty te są proste w zastosowaniu, gdyż wymagają jedynie podstawowych, ogólnodostępnych środków technicznych jak laptop z rzutnikiem czy odtwarzacz DVD. Nie są także wymagane dodatkowe opłaty z tytułu wartości materialnych i prawnych: licencji, zezwoleń czy też oprogramowania komputerowego.

Otrzymane gotowe materiały metodyczne i merytoryczne nie wymagają nakładów finansowych na ich ewentualną modernizację niezbędną w dostosowywaniu do potrzeb i możliwości. Produkt jest łatwy do stosowania, ponieważ użytkownicy otrzymują instrukcję w jaki sposób użytkować jego poszczególne elementy. Zaproponowane środki dydaktyczne w programach szkoleń pozwalają na przygotowanie szkolenia przez trenera przy minimalnym nakładzie czasu.

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” z siedzibą w Lublinie

Informacje o projekcie wraz z materiałami pomocniczymi znajdziesz wchodząc na stronie www.wyjscnaprosta.oic.lublin.pl lub skanując kod.

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej – Projekty innowacyjne, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego, czyli Lubelskie urządzimy lepiej

30 października 2015 roku Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Plan jest ostatnim kluczowym dokumentem regionalnym, określającym sposób realizacji polityki rozwoju Lubelszczyzny przyjętej w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 (z perspektywą do 2030 roku).

Opracowanie nowego planu było koniecznością ze względu na nowe spojrzenie na region lubelski z perspektywy planowania rozwoju zagospodarowania przestrzennego. Oddziaływanie powszechnej globalizacji, otwarcie na rynki europejskie i światowe, a także szybkie rozprzestrzenianie się nowych technologii i standardów w zagospodarowaniu, powodują niezwykle dynamiczną zmianę, które wymagają odpowiednich rozwiązań przestrzennych.

– *Aby sprostać dzisiejszym wyzwaniom, zwłaszcza w kontekście wzrastającej konkurencyjności regionów, musieliśmy określić rzeczywiste potencjały i predyspozycje rozwojowe województwa, wzmocnić ochronę i zwiększyć stopień wykorzystania jego walorów, a także zidentyfikować istniejące i ewentualne zagrożenia wymagające interwencji planistycznej w postaci działań zapobiegawczych i naprawczych* – zaznacza Bogdan Kawałko, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie.

Nowe ujęcie problematyki zagospodarowania przestrzennego polega przede wszystkim na zmianie dotychczasowego podejścia wobec roli polityki przestrzennej w osiągnięciu wizji rozwoju województwa poprzez wprowadzenie współzależności celów polityki przestrzennej i celów polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wyrazem tego jest pełna spójność i wzajemne uzupełnianie się Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa

Lubelskiego z uchwaloną w 2013 roku Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2020 roku. Plan jest przestrzennym odzwierciedleniem określonych w niej celów i kierunków rozwoju województwa.

Istotny zakres zmian w zaktualizowanym planie wniosła Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Jest ona kluczowym dokumentem dotyczącym kierunków polityki przestrzennej Polski, która w ślad za Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego, wprowadza zasadniczą zmianę podejścia w planowaniu przestrzennym na poziomie krajowym i regionalnym. Głównym celem tego dokumentu jest efektywniejsze wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych. Działania ukierunkowuje się na zwiększanie konkurencyjności, podniesienie poziomu zatrudnienia i większą sprawność państwa, a także spójność w zakresie społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Efektem różnicowania polityk rozwojowych w wymiarze terytorialnym, wynikającego z rodzajów obszarów funkcjonalnych wskazanych w KPZK 2030 oraz obszarów strategicznej interwencji określonych w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, są wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego obszary funkcjonalne o znaczeniu krajowym i regionalnym. W regionalnym systemie zarządzania rozwojem oznacza to, m.in. identyfikację priorytetów rozwojowych. Zostały one określone indywidualnie dla każdego z wyodrębnionych obszarów funkcjonalnych, zgodnie z ideą podejścia terytorialnego i z uwzględnieniem indywidualnych cech danego obszaru – jego endogennych potencjałów i barier rozwojowych.

– *Ważnym elementem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, w kontekście kształtowania ładu przestrzennego, jest określenie zasad rozwoju przestrzennego ośrodków osadniczych uwzględniających z jednej strony efektywność ekonomiczną, z drugiej zaś poprawę jakości życia. Szczególną uwagę skierowano na przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy oraz minimalizowanie zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych* – wylicza dyrektor Bogdan Kawałko.

Funkcje Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

- » kreacyjna w zakresie wizji rozwoju przestrzennego województwa;
- » koordynacyjno-regulacyjna w zakresie integrowania krajowej, regionalnej i lokalnych polityk przestrzennych, integrowania działań wynikających ze strategii i programów sektorowych oraz minimalizowania kolizji i konfliktów przestrzennych;
- » informacyjno-edukacyjna w zakresie uwarunkowań rozwoju województwa obejmujących przede wszystkim cechy jego przestrzeni oraz relacje zewnętrzne;
- » promocyjna w zakresie wskazywania optymalnych warunków przestrzennych dla różnych inicjatyw w sferze przedsiębiorczości.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego jest dokumentem wynikającym z kompetencji Samorządu Województwa w zakresie zagospodarowania przestrzennego regionu, z uwzględnieniem oczekiwań samorządów w zakresie potrzeb rozwoju lokalnego.

Przyjęty przez Sejmik Województwa Plan Zagospodarowania Przestrzennego jest nowym fundamentem realizacji regionalnej polityki przestrzennej, która będzie realizowana przez:

- » wnioski do gminnych dokumentów planistycznych;
- » rekomendacje do krajowej polityki przestrzennej;
- » rekomendacje do polityk przestrzennych sąsiednich regionów;

» studia i koncepcje uszczegóławiające obszary interwencji i rozwiązania przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego;

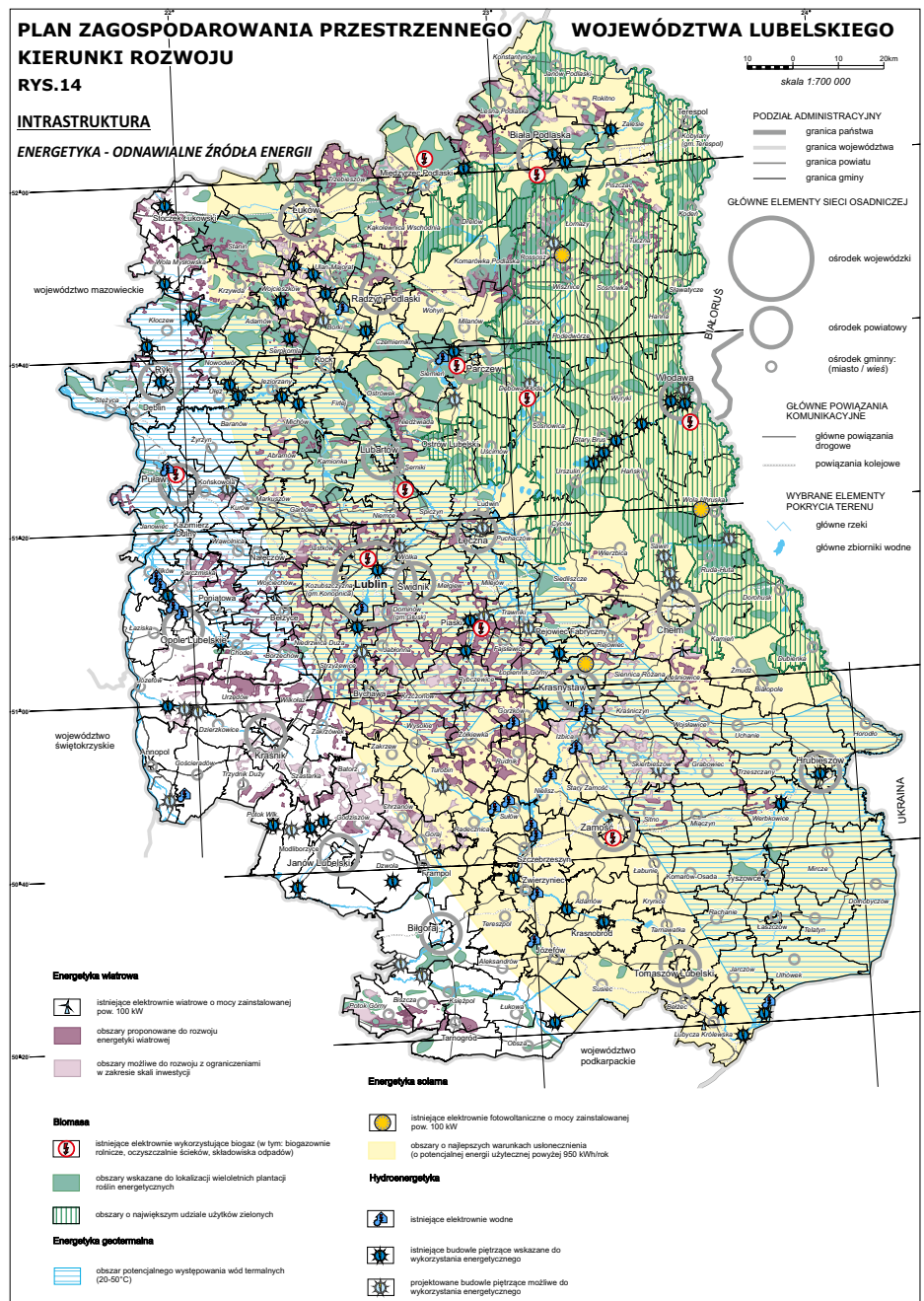
» wnioski do regionalnych programów sektorowych. Zamierzeniem Samorządu Województwa Lubelskiego było włączenie w prace nad Planem Zagospodarowania Przestrzennego jak największej liczby osób i instytucji.

– *Zależało nam, aby plan był wynikiem konsensusu i mógł być wykorzystywany jako platforma współpracy wszystkich zainteresowanych podmiotów: samorządu województwa, administracji rządowej, samorządów lokalnych, instytucji pozarządowych, podmiotów gospodarczych, z udziałem całego społeczeństwa regionu* – podkreśla Bogdan Kawalko.

WR

Departament Polityki Regionalnej

► Jednym z kierunków rozwoju województwa lubelskiego jest energetyka odnawialna

Fundusze Europejskie dla Polski i Lubelszczyzny

An aerial photograph of a multi-lane highway with traffic, surrounded by green trees and a power line tower. The highway is the central focus, with several lanes in each direction. The surrounding area is lush with greenery, and a power line tower is visible on the left side. The overall scene is bright and clear, suggesting a sunny day.

► Z największego unijnego programu Infrastruktura i Środowisko będziemy kontynuować budowę drogi S17 z Lublina do Warszawy

Polska jest największym beneficjentem Funduszy Europejskich w latach 2014–2020. Kwota 82,5 mld euro przeznaczona jest na badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe), rozwój przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny), cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji) oraz włączenie społeczne i aktywizację zawodową.

W ramach funduszy polityki spójności będzie realizowanych 6 krajowych programów, w tym jeden ponadregionalny dla województw Polski Wschodniej. Wspieraniem dla programów krajowych są regionalne programy operacyjne dla każdego województwa, na które przeznaczone jest 31,28 mld euro. Rolnicy mogą skorzystać z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Łączne środki publiczne przeznaczone na realizację tego programu wyniosą ponad 13,5 mld euro.

Program Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

Jest największym pod względem wysokości budżetu programem w perspektywie 2014–2020 (alokacja wynosi ponad 32 mld euro). Będzie on wspierać rozwój szeroko rozumianej infrastruktury kraju. Gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe to obszary, na które zostaną przeznaczone środki w ramach programu.

Program Inteligentny Rozwój 2014–2020

To największy w Unii Europejskiej program finansujący badania, rozwój i innowacje (alokacja wynosi ponad 10,19 mld euro). Będzie on wspierać proces powstawania innowacji, takich jak tworzenie koncepcji niespotykanych technologii, produktów i usług, przygotowanie prototypów czy linii pilotażowych, komercjalizacja wyników badań, finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych.

Program Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020

Jest finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (alokacja wynosi 5,43 mld euro). Celem programu jest wzmocnienie wybranych polityk publicznych realizujących cele strategiczne Europa 2020. Program wspiera aktywizację osób młodych poniżej 30. roku życia pozostających bez zatrudnienia, szkolnictwo wyższe, innowacje społeczne, mobilność i współpracę ponadnarodową, reformy

w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, zdrowia i dobrego rządzenia.

Program Polska Wschodnia 2014–2020

Skierowany jest do 5 województw w tym Województwa Lubelskiego. Jego celem jest wzrost innowacyjności i konkurencyjności makroregionu. Fundusze Europejskie przeznaczone są na rozwój innowacyjnej przedsiębiorczości oraz ważne z punktu widzenia dostępności terytorialnej makroregionu inwestycje w komunikację miejską, drogi i kolej.

Program Polska Cyfrowa na lata 2014–2020

Skupia się na obszarze cyfryzacji i technologii informacyjno-komunikacyjnych. Celem strategicznym programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla rozwoju kraju. To również pierwszy unijny program, który kompleksowo wspiera rozwój szerokopasmowego Internetu, elektronicznych usług, e-kompetencji i dostępu do informacji sektora publicznego.

Więcej informacji na temat programów operacyjnych można znaleźć na stronie internetowej www.funduszeeuropa.gov.pl.

Gdzie możesz aplikować?

Zapytaj w punkcie informacyjnym

W Województwie Lubelskim działają Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich, które oferują pomoc w znalezieniu źródeł dofinansowania pomysłów, udzielą informacji o projektach dofinansowanych z Funduszy Europejskich, w których można wziąć udział (kursy, szkolenia). Poinformują o zasadach przygotowania i realizacji/rozliczania i kontroli projektów dofinansowanych oraz partnerstwa publiczno-prywatnego w kontekście projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich.

Karolina Matras

Sieć Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich w województwie lubelskim

Skontaktuj się z Punktami Informacyjnymi Funduszy Europejskich

- » LUBLIN: tel. (81) 441 68 64, (81) 441 68 65, e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl
- » BIAŁA PODLASKA: tel. (83) 343 58 44, e-mail: bialapodlaska@feu.lubelskie.pl
- » CHEŁM: tel. (82) 565 19 21, e-mail: chelm@feu.lubelskie.pl
- » PUŁAWY: tel. (81) 886 61 26, (81) 886 61 27, e-mail: pulawy@feu.lubelskie.pl
- » ZAMOŚĆ: tel. (84) 638 02 67, e-mail: zamosc@feu.lubelskie.pl

W Biłgoraju zobaczysz, jak żyło się na kresach

Od 2009 roku w Biłgoraju powstaje „Miasto na szlaku kultur kresowych”. Nie jest to jednak tylko muzeum, a żywe miasto, w którym można zamieszkać. Jego perełką jest drewniana synagoga, jeden z najpiękniejszych obiektów tego typu w Europie.

Fot. Marcin Tarkowski/Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

► Miasto buduje Fundacja Biłgoraj XXI. Pomysłodawcą przedsięwzięcia jest Tadeusz Kuźmiński, biznesmen i przewodniczący rady fundacji. Prace trwają od 2009 roku. Architektura miasteczka nawiązuje do przełomu XIX i XX wieku. Jego projekt był gotowy w 2005 roku. Udało się go stworzyć na bazie zdjęć, rysunków i obrazów.

Głównym punktem miasteczka jest drewniana synagoga, wierna kopia świątyni z miejscowości Wołpa na Białorusi. Pierwowzór pochodzi prawdopodobnie z początku XVII wieku. – *Uważano go za najpiękniejszy, drewniany obiekt synagogałny w całej Europie. To naprawdę fenomen* – przyznaje Kinga Staroniewska z Fundacji Biłgoraj XXI. Niestety, świątynia nie przetrwała II wojny światowej. Spłonęła w 1941 roku. Dzięki zachowanej dokumentacji fotograficznej i architektonicznej udało się ją odbudować. Teraz jest największą atrakcją miasteczka kresowego. Docelowo w bożnicy będzie znajdować się Muzeum Żydów Biłgorajskich. W przyszłym roku ruszają prace związane ze stworzeniem niepowtarzalnych polichromii wewnątrz synagogi.

Obok znajduje się odtworzony dom Isaaca Singera, noblisty w dziedzinie literatury, który dzieciństwo spędził w Biłgoraju. Obiekt będzie miał charakter muzealny – dydaktyczny. Będą odbywać się w nim warsztaty z historii i obyczajowości zamieszkujących tu niegdyś kultur. Już wkrótce otwarta zostanie biblioteka wyposażona w pozycje związane z historią Żydów. – *Planujemy organizować ciekawe wystawy oraz ekspozycje. Pragniemy na nowo ożywić historię łączących nas kultur, dokumentować wspomnienia tych, którzy wciąż są świadkami współżycia przenikających się społeczności zamieszkujących ziemię biłgorajską* – dodaje Kinga Staroniewska.

Powstała już restauracja i kilka budynków mieszkalnych pochodzących z Goraja, Frampola, Tarnobrodu i Józefowa. – *Chcieliśmy ocalić te obiekty, ponieważ wiele z nich jest naprawdę ciekawych* – podkreśla Tadeusz Kuźmiński.

Miasteczko nie będzie tylko skansenem, ale także domem dla kilkudziesięciu rodzin. Część z nich już w nim mieszka. Przedstawiciele fundacji zapowiadają, że będą starać się o nowe Fundusze Europejskie. – *Jeśli je otrzymamy, będziemy mogli dokończyć prace przy tzw. rynku żydowskim. Mamy też gotowe projekty cerkwi, kościoła katolickiego i meczetu tatarskiego* – wylicza Tadeusz Kuźmiński. Środki na pierwszy etap budowy miasteczka również pochodziły z funduszy unijnych. Fundacja otrzymała je z Regionalnego Programu Operacyjnego 2007–2013.

**Departament
Zarządzania
Regionalnym
Programem
Operacyjnym**

pon.-pt. 7:30-15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 67 38, fax: (81) 441 67 40
e-mail: drpo@lubelskie.pl

**Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu Rozwoju
Regionalnego**

pon.-pt. 7:30-15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 67 50, fax: (81) 441 65 76
e-mail: rpo@lubelskie.pl

**Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu
Społecznego**

pon.-pt. 7:30-15:30
ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin
tel.: (81) 441 68 43, fax: (81) 441 68 53
e-mail: efs@lubelskie.pl

**Lubelska Agencja
Wspierania
Przedsiębiorczości
w Lublinie**

pon.-pt. 7:30-15:30
ul. Wojciechowska 9a, 20-704 Lublin
tel.: (81) 462 38 12, (81) 462 38 31
fax: (81) 462 38 40
e-mail: info.lawp@lubelskie.pl

**Wojewódzki
Urząd Pracy
w Lublinie**

pon.-pt. 7:30-15:30
ul. Obywatelska 4, 20-092 Lublin
tel.: (81) 463 53 63
e-mail: punkt.konsultacyjny@wup.lublin.pl

**Główny Punkt
Informacyjny
w Lublinie**

pon. 7:30-18:00; wt.-pt. 7:30-15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 68 64, (81) 441 68 65
e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Białej Podlaskiej

pon. 7:30-18:00; wt.-pt. 7:30-15:30
ul. Warszawska 14, 21-500 Biała Podlaska
tel.: (83) 343 58 44, fax: (83) 342 28 82
e-mail: bialapodlaska@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Chełmie

pon. 7:30-18:00; wt.-pt. 7:30-15:30
pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm
tel.: (82) 565 19 21, fax: (82) 563 02 08
e-mail: chelm@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Zamościu

pon. 7:30-18:00; wt.-pt. 7:30-15:30
ul. Partyzantów 94, 22-400 Zamość
tel.: (84) 638 02 67, fax: (84) 639 31 34
e-mail: zamosc@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Puławach

pon. 7:30-18:00; wt.-pt. 7:30-15:30
ul. Centralna 9, 24-100 Puławy
tel.: (81) 886 61 26, (81) 886 61 27
e-mail: pulawy@feu.lubelskie.pl

